

Metodický pokyn k posuzování odlišností od požadavků NR (EHS) č. 2092/91 v chovu koní registrovaných v ekologickém zemědělství na ekofarmě.

A. Odůvodnění

Chov koní je součástí živočišné produkce mnoha ekofarem, v některých případech jsou koně jediným druhem hospodářských zvířat v těchto jednotkách. Zvláštností chovu koní je, že jsou využíváni nejen jako hospodářská zvířata k záprahu, a to především v lese k přibližování dřeva, ale také pro jiné účely, např. pro využití volného času, sport, agroturistiku apod.

Produkty z ekologického chovu koní (maso a mléko) nejsou dosud v naší republice k výrobě biopotravin využívány. Zájem o registraci ekologického chovu koní ze strany chovatelů je pouze pro certifikaci chovných zvířat, ale většinou jen pro splnění podmínky zatížení ekologických pastvin registrovanými ekologickými zvířaty.

Vzhledem k některým odlišnostem, se kterými se setkáváme na většině ekofarem s chovem koní, vznikl ze strany chovatelů koní v systému ekologického zemědělství a akreditovaných poradců PRO-BIO svazu ekologických zemědělců požadavek na kontrolní organizaci KEZ o.p.s. řešit tyto odlišnosti.

Chov koní má některé obecné odlišnosti oproti chovu ostatních ekologicky chovaných hospodářských zvířat. Jedná se především o zapouštění klisen z ekologického chovu hřebci na konvenční jednotce, ale i naopak – zapouštění konvenčních klisen hřebci na ekofarmě. Tato praxe je dána tím, že v ekologickém chovu je malá základna jednotlivých chovaných plemen, mimo chov huculského koně. V mnoha případech jsou do chovu zařazována zvířata obou pohlaví dle chovatelského záměru ekologického podnikatele (např. koně se zdravotními problémy, vyřazena sportovní zvířata, se špatnými návyky i po zácvičku). Dále se při chovu pro sportovní účely a volný čas nebo při účasti na sportovních akcích a výstavách není prakticky možné po několik dnů zajistit požadavky přílohy I části B NR 2092/91, zejména požadavky na výživu a ustájení. S další odlišností se setkáváme u ekologických podnikatelů, kteří chtějí komerčně využít část volných prostor ve stáji pro koně, kdy za úplatu pronajímají zájemcům stání nebo box k ustájení neregistrovaných (konvenčních) koní, a to dlouhodobě nebo jen na část roku.

B Řešení

Podle Nařízení rady (EHS) č. 2092/91 musí být všechna zvířata na ekofarmě chována v souladu s pravidly tohoto nařízení. Zásady chovu hospodářských zvířat, tedy i chovu koní, jsou popsány v příloze I části B tohoto nařízení. Platná úprava k odlišnostem v chovu koní však neexistuje. Pokud bude akceptována kontrolním orgánem odlišnost chovu koní od ostatních hospodářských zvířat navrhuje KEZ o.p.s. následující zásady:

1. V případě chovu koní za účelem výroby bioproduktů k výrobě biopotravin, aby mohly být naplněny požadavky k získání certifikátu, musí být splněny všechny požadavky na chov hospodářských zvířat uvedené v NR 2092/91, tj. u zemědělské půdy požadavky na přechodné období (odst. 2.), na původ zvířat (odst. 3.), výživu (odst. 4.), prevenci chorob a veterinární péči (odst. 5.), řízení chovu, identifikace a přeprava zvířat (odst. 6.), statková hnojiva (odst. 7.), stáje a výběhy (odst. 8.).
2. Pokud není chov prováděn za účelem uvádění bioproduktů na trh, ale jen pro využití volného času, včetně sportovních aktivit, lze konvenční zvířata na ekofarmě krátkodobě tolerovat (po dobu maximálně 30 dnů). Ekologický podnikatel je povinen u těchto zvířat splnit požadavky na výživu, prevenci chorob a veterinární péči, identifikaci a přepravu zvířat, ustájení a výběhy dle NR 2092. Zvířata nebudou hodnocena jako ekologická a jejich produkty nemohou být certifikovány. Statková hnojiva od těchto koní mohou být na ekofarmě využívána společně s hnojem od ekologických zvířat bez omezení.
3. Jestliže ekologicky chovaná zvířata při sportovních a jiných akcích opustí ekofarmu a budou krátkodobě (po dobu maximálně 30 dnů) pobývat v konvenčních stájích a výbězích a budou krmena konvenčními krmivy, po návratu na ekologickou jednotku nemohou být produkty zvířat certifikovány, ale hnůj od těchto koní může být na ekofarmě využíván bez omezení. Po návratu z akce začne těmto zvířatům běžet nejkratší doba chovu.
4. V případě nákupu (nejen nerodících samic) nebo dlouhodobého pobytu konvenčních koní na ekofarmě (nad 30 kalendářních dnů), musí být tato zvířata registrována, tedy přihlášena do ekologického zemědělství. Probíhá u nich nejkratší doba chovu, po kterou mohou na ekofarmě pobývat společně s již registrovanými zvířaty bez omezení. Povinnost ze strany ekologického podnikatele je vždy dodržovat požadavky na výživu, prevenci chorob a veterinární péči, identifikaci a přepravu zvířat, stáje a výběhy podle NR 2092. Hnůj od těchto koní může být na ekofarmě využíván bez výjimky. Pokud však majitelé konvenčních koní mají specifické požadavky na výživu, které nejsou v souladu s nařízením, pak taková zvířata nemohou být na ekofarmě ustájena.
5. Pokud ekologický podnikatel provádí na ekofarmě během pastevního období smluvní výpas neregistrovaných konvenčních koní, na základě výjimky udělené KEZ o.p.s. podle přílohy I část B odst. 1.7., nelze na těchto pastvinách překročit limit 170 kg dusíku na 1 hektar.

Zpracoval: Ing. Milan Berka

V Chrudimi 1.3.2007